

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z powództwa A.S.

przeciwko C [...] w L.

o odszkodowanie z tytułu nierównego traktowania w zatrudnieniu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 26 września 2023 r.,

wniosku powódki o wyłączenie od rozpoznania sprawy SSN Jarosława Sobutki

**oddala wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego
Jarosława Sobutki.**

(J.C-S.)

UZASADNIENIE

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 5 maja 2022 r., III APa 18/21, zaskarżyła skargą kasacyjną strona pozwana. Pismem z dnia 31 sierpnia 2023 r. (które Sąd Najwyższy otrzymał w dniu 12 września 2023 r.), Pełnomocnik odwołującej się złożył wniosek o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy III PSK 100/22 ewentualnie zbadanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności, i wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy z uwagi na niespełnienie tych wymagań; dołączenie akt osobowych sędziego i dopuszczenie wszystkich dokumentów tam zgromadzonych jako dowód na okoliczność, że sędzia nie spełnia wymogów niezawisłości i bezstronności.

W uzasadnieniu stanowiska adwokat zwróciła uwagę na Jej zdaniem uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego, co szczególnie wynika z

powołania na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 oraz z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Pełnomocnik strony powodowej przywołała także Konstytucję RP, Traktat o Unii Europejskiej, Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 23 lutego 2022 r., P 10/19, dotyczącym wykładni przepisu, który stanowi podstawę prawną wniosku i uzasadnienia stanowiska adwokata, orzekł: 1. Art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r., poz. 1805 ze zm.) w zakresie, w jakim za przesłankę mogącą wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie uznaje jakąkolwiek okoliczność odnoszącą się do procedury powoływania tego sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa do pełnienia urzędu, jest niezgodny z: a) art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji. 2. Art. 31 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1904) w związku z art. 49 § 1 ustawy z 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, w jakim za przesłankę wyłączenia sędziego z orzekania uznaje okoliczność, że obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym, na podstawie którego rozpoczyna się proces nominacyjny sędziów, stanowi akt wymagający dla swojej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów (kontrasygnaty), a konsekwencją jego braku jest wątpliwość co do bezstronności sędziego powołanego do pełnienia urzędu w procedurze nominacyjnej rozpoczętej takim obwieszczeniem, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 2 oraz art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji. 3. Art. 1 w związku z art. 82 § 1 i art. 86, art. 87, art. 88 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym w zakresie, w jakim stanowi normatywną podstawę rozstrzygania przez Sąd Najwyższy o statusie osoby powołanej do sprawowania urzędu na stanowisku sędziego, w tym sędziego Sądu Najwyższego, i

wynikających z tego uprawnień takiego sędziego oraz związanej z tym statusem skuteczności czynności sądu dokonanej z udziałem tej osoby, jest niezgodny z art. 2 w związku z art. 10, art. 144 ust. 3 pkt 17 i art. 183 ust. 1 i 2 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 2 czerwca 2020 r., P 13/19 również orzekł: Art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r., poz. 1460, ze zm.) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu podniesienia okoliczności wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, jest niezgodny z art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (na temat relacji prawa krajowego i europejskiego, w tym unijnego por. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia: 17 października 2021 r., K 3/21, 24 listopada 2021 r., K 6/21, 10 marca 2022 r., K 7/21). Ponadto zgodnie z obowiązującymi aktami prawa, w tym § 3 art. 29 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1093): Niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy, lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego, lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Reguły te obowiązują do wszystkich sędziów, na podstawie § 1 i 2 art. 42a Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 217): Zarówno w ramach działalności sądów lub organów sądów niedopuszczalne jest kwestionowanie umocowania sądów i trybunałów, konstytucyjnych organów państwowych oraz organów kontroli i ochrony prawa, jak i ustalanie lub ocena przez sąd powszechny, lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego, lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Należy zwrócić też uwagę, że nawiązując do uchwały połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20), Trybunał Konstytucyjny orzekł o jej niezgodności z: art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej; art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i

podstawowych wolności, zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2.

Właściwe ukształtowanie składu orzeczniczego ma istotne znaczenie, gdyż w szerszej perspektywie wpisuje się w konstytucyjne (art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), konwencyjne (art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności), unijne (art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej) gwarancje dostępu jednostki do sądu właściwego, prawidłowo umocowanego i bezstronnego. Nie oznacza to jednak, co powołano w uzasadnieniu wniosku, że w konsekwencji każdy sędzia Sądu Najwyższego, który brał udział w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa (...) nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i w konsekwencji każdorazowo sąd z udziałem takiego sędziego jest nienależycie obsadzony. Wyłączenie sędziego bez względu na to, na jakiej występuje ono podstawie, zawsze dotyczy jednak osądzenia konkretnej sprawy i następuje na podstawie wszelkich istotnych aspektów, które rozważane z punktu widzenia prawa oraz wiążących sędziego zasad etyki i ocen mogą wywoływać w odbiorze zewnętrznym umotywowaną wątpliwość co do jego bezstronności, czy istnieją choćby pozory osobistego zaangażowania. W badanej sprawie powyższe okoliczności nie zostały wykazane.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji w zakresie wniosku powódki o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziego.

(J.C-S.)

[ał]